...Зал буйлап мон агыла. Килешле, тыйнак хәрәкәтләр ясап, кирәк урында биеп тә китеп, башкарган жырларын ямьгә, гvзәллеккә тореп, жырчылар, сандугач сайравына тин тавышы белән, Латышовка авылы тамашачы кvнеленә, наз, ләззәт оләшәләр, пакълык-сафлык хиссияте кvнелләрне әсир итә. Бу - Кадошкино районы Латышовка авылынын бер гаиләсендә оч жырчы сенел - Роза, Раилә һәм Голсем Чукмаревлар. Әйтеп китүкәнемчә, оч сандугач. Биргән дә Ходай vзләренә сәләт! Табигать биргән аларнын һәрберсенә байлык - матур тавыш. Ә бергә кушылып жырлаганнарын авыллары белән бергә тынларга киләләр. Репертуарларында торле жыр һәм торле телдә. - Жырга сәләтне соекле әниебез Халимә Исхак кызы белән кадерле әтиебез Ариф Халил улы бvләк иткән, - ди Роза Арифовна. – Жырлап vстек, чонки гаиләбездә барыбыз да жырлый. Башта әниебезнен бишек жырын тынладык. Әтиебез бик матур гармун уйната. Тырышып эшләгән крестьянин гаиләсендә эш һәрвакыт житеп торды: колхозда да, ойдә дә. Эштән бераз гына бушыйбыз икән, шунда ук әнием жыр башлый, әтием гармунын кулына ала - жыр сузалар икәvләшеп. Сонрак гаилә ансамблена минем, Раиләнен һәм Голсемнен тавышлары кушылды. Бергәләп жырлый башладык.

Халимә Исхак кызы белән Ариф Халил улы – гомер буе авыл активистлары булдылар, алардан башка бер чара да vтмәгән. Әгәр гармунчы Ариф Халил улынын репертуарында татардан башка рус жырлары да булса, Халимә Исхак кызынын ата-бабаларыбыздан кvчеп килгән, замандаш татар жырлары булды. Ник дисәгез, тавышларына туры килгән репертуар сайлаганнар алар. Кызлары да шулай. Роза Ариф кызы – халык жырларын яратып жырлый. Жыр – кешенен балачагыннан алып сонгы гомеренә кадәр аерылмас юлдашы. Раилә Ариф кызына, әнисе тосле, татар милли мон якын. Ул татар жырларынын матур коен тамашачысына житкерә белә. Ә Голсемәре бvгенге кон тамашачысы таләп иткән эстрада жырлары белән мавыга. Бу чикләр vзенчәлек турында сойләгәндә генә бар, ә һәрвакыт теләсә кайсы телдә һәм жанрда жырлый бу кызлар. Үзләре әйтмешли, яхшы жыр гына булсын, калганы – жырчы техникасы эше...һәм жырны ярату. Жырнын сvзләренә бирелеп хисләр ташуы, жырчынын кvнел кvзе белән жырны сиземләве, йорәге аша тоемлавы бар. Анардан башка жыр туа алмый. Шуна Чукмаревлар кызлары шундый матур жырлый да.

Аларнын сәләтләре башка олкәдә дә бар; бергәләшеп жыр язалар. Мәсәлән, «Косынка» жырын. Фольклор яратучыларнын кvнеленә хуш килгән бу жыр. Аны башкалар башкарганда халык сvзләре һәм кое дияләр, әмма Чукмарева сенелләренеке икәнлеген барысы да белми. Раиләләре кондәлегендә кvп кенә башка шигырьләр «запаска» дип ята. Ул тумыштан лирик.

- «Косынка» жырыбыз рус телендә язылган, - ди Раилә Ариф кызы. – тиз язылды һәм сvзләргә кой дә тиз салдык. Ижатыбызны яратып олгердек, сәхнәдән башкарабыз; тамашачыбыз да ошатты. Бу жырны башка жырчылар жырлавы безне шатландыра. Жыр – халык лирикасынын ин таралган торе, ул безгә һәрвакыт юлдаш, кvнелебез бишеге. Жыр – ул яшәеш. Киләчәктә дә жырларбыз: кvнел жырлагач тvзеп торып булмый шул.

Н.Хәлил